

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Cyprii, Protonotarii Constantinopolitani, Chronicon Ecclesiae Graecae

Philippus <Cyprius>

Franeqverae, 1679

26 De monte e loco uno in alium translato, relatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10949

Ἴσορῖα παρὶ τῶ μετατεθέντων ὄρκων ἐν τοῖς μέρεσι τῆς
 Αἰγύπτου, διὰ προσδοχῆς τῶ Πατριάρχου ἕνεκα τῆς εὐσεβῆς
 πίστεως τῶ Χριστιανῶν, καὶ παρὶ τῶ ἰδ., ὃν πέπωκεν
 ὁ Πατριάρχης τῶ Ἱερουσαλήμ.

Πρὸ ἐξήκοντα ἐτῶν ἢ καὶ ὀλίγον, οἱ Ἑβραῖοι οἱ κατακλιθέντες ἐν τοῖς
 μέρεσι τῶ Καίρης, φθόνῳ μεγάλῳ κινήθεντες κατὰ τῶ Χριστιανῶν,
 διὰ τὸ γενέσθαι τὸν Πασίαν, (τετέστιν Λατινικῶς καλεῖται Περίτζιψ,)
 πάνυ Φιλάργυρον, συνεβλαύσαντο τῷ Πασίᾳ, λέγοντες, δεῖναι τῷ
 Πασίᾳ τὸν φόρον τῶ κατακλιθέντων Ἑλλήνων ἐν ὁκείνοις τοῖς τόποις δις τὸ
 σὺν φόρον, καὶ ἀποκτείνειν τὰς Χριστιανὰς, διὰ τὸ ψεύδεσθαι τὸν Χρι-
 στὸν λέγοντας, ὁ ἔχων πίστιν ὡς κέκον σινάπεως, ὡς ἴε ὄρη μεθισκάνειν,
 Ματθαῖον κεφ. ιζ. σσιχ. κ. καὶ κῶν θανάσιμον πίνη, ἢ μὴ βλάβη
 ὁκείνῳ, Μάρκον κεφ. ις. σσιχ. ιη. Τότε ὁ λυσιώδης Πασί-
 ας ὁκάλεισε τὸν Πατριάρχην, καὶ λέγει· Ἡ πίστις ὑμῶν ἐστὶ ἀπάτη,
 διὰ τὸ λέγειν τὸν Χριστὸν, Ὁ πτεῦων εἰς ἐμὲ, κῶν θανάσιμον
 πίνη, ἢ μὴ βλάβη ὁκείνῳ. καὶ ἐν τῷ τῷ προσέταξεν, ἵνα ὁ Πατρι-
 ἀρχης πίνη ἰὸν ἔμπροσθεν τῶ Πασίᾳ, μηδὲν σημεῖον σαυρῶ ποιησάμε-
 νον, ὅτι εἶπον οἱ Ἑβραῖοι τῷ Πασίᾳ· Οἱ Χριστιανοὶ ἔχουσι μαγίαν τὸν σαυ-
 ρὸν, καὶ τότε κέπτεται ἢ ὁκέργεια τῶ ἰδ. Ἐ τῷ ἕνεκα προσέταξε τῷ
 Πατριάρχῃ ὁ Πασίας, μὴ ποιῆσαι σημεῖον τῶ σαυρῶ ἐν τῷ πίνειν τὸν
 ἰὸν. Ὁ δὲ Πατριάρχης προσκαλεσάμενος τὸν λαὸν, σὺν τῷ λαῷ τρεῖς
 ἡμέρας προσδοχόμενος ἐνήσθη, καὶ ἔδετο τῶ Θεῷ, Ἐ τῷ τρίτῃ ἡμέ-
 ρᾳ Ἰουδαίους, σὺν ὄλῳ τῷ λαῷ ἐπρορεύθη πρὸς τὸν Πασίαν, ὁκεί πα-
 ρόντων Ἐ πάντων τῶ Ἑβραίων. τότε ἐκόμισεν εἰς τῶ Ἑβραίων Ἰον ἰὸν,
 Ἐ δίδωσι τῷ Πατριάρχῃ πίνη ποτήριον πλῆρες ἰχυροτάτης ἰδ. Ὁ δὲ
 Πατριάρχης κρατῶν τὸ ποτήριον πρὸς τὸ πίνειν, λέγει πάλιν ὁ Πα-
 σίας τῷ Πατριάρχῃ· Πρόσεχε, μὴ ποιῆσαι οὐκ ἔστι σαυρῶ ἐν τῷ ποτη-
 ρίῳ. Ὁ δὲ Πατριάρχης, ὀλογῶν τὸ ποτήριον κατὰ αὐτῶ μυστικῶς,
 ἐρώτα τῷ Πασίᾳ, λέγων, Ἰὸ λῶίπον, πόθεν θέλεις ἵνα πίνω ἐκ τῶ
 τῶ τῶ μέρεσ, ἢ ἐκ τῶ τῶ, ἢ ἐκ τῶ τῶ, ἢ ἐκ τούτῶ, Ἐ τούτῳ τῶ τῶ

CAPUT XXVI.

RELATIO de monte in partibus Æ-

gypti, piæ Christianorum fidei confirmandæ causâ
Patriarchæ precibus transposito, ut & de
veneno à Patriarchâ Hierosoly-
mitano hausto.

ANte sexaginta & quod excurrit annos, Judæi partes Cayriinha-
bitantes, immani invidiæ erga Christianos cæstro perciti, Pasiæ,
(hoc est, si Romanâ voce verbum hoc exprimere cupis, Principi,) quem argenti studiosissimum cupidissimumque esse, bene norant, hoc inspirarunt consilij, velle se vectigal, quod Græci loca illa incolentes pendunt, duplicatum Principi solvere, modo Christiani interneconi devoveantur, idque idè, quod Christus mentitus fuerit, dicens, Matth. XVII, 20. Qui quantum sinapis granum, tantundem fidei habuerit, vel montes transplantare poterit; imò, si credens in me etiam mortiferum aliquid biberit, non tamen id nocebit ei. His auditis, rabie quasi aliquâ correptus ipse Pasiæ seu Princeps, Patriarcham illicò advocare, & hæc illi dicere: Fides vestra est deceptio, quoniam Christus dixit Mar. ci XVI, 18. Qui credit in me, licet mortiferum quid hauserit, non tamen id nocebit illi. Atque hac de causâ præcepit, ut Patriarcha, Principe præsentè, venenum biberet; & quidem nullo crucis factò signo. Dixerant quippe Principi huic Judæi, Christianis crucem magiæ vicem præstare, adèò ut cruce designatâ, veneni efficientia pereat. Hanc ob causam interdixit Princeps Patriarchæ, ne hausturus venenum, crucis signum effigiaret. Hoc postquam intellexit Patriarcha, statim concionem populi convocare, & ita junctim per integrum triduum orationibus & jejuniò vacare, Deumque ardentibus precibus fatigare, & tertiâ die, præmissò sacrificio, omni populo comitante Principem adire, præsentibus ibidem jam Judæis omnibus. Tum unus è Judæis venenum apportavit; & hoc ipso, sed longè penetrantissimo præsentissimoque veneno repletum & quasi spumans poculum Patriarchæ exhauriendum porrigit. Patriarcham, cyathum jam jam evacuandum manibus tenentem, rursus monet Princeps, Cave, dicens, ne figuram crucis super poculo efformes. Patriarcha verò poculo apud se

πῶ ἔθηκεν ἐν τέσσαρσι τόποις τὰ χάλυες τὰ ποτήρια τοὺς δακτύλους
 αὐτῶν, εὐλογῶν τὸ ποτήριον καθ' αὐτῶν. Τότε πάλιν λέγει ὁ Πασιᾶς τῷ
 Πατριάρχῃ, πῆθι ὁπόθεν θέλεις, μὴ γνῆς, ὅτι ὁ Πατριάρχης ἐν ἀρή-
 ματι φωνῆς βλόγησε τὸ ποτήριον. Ταῦτα ὁ Πατριάρχης πέπαυκεν ὁ-
 λον τὸ ποτήριον, ἔπειτα ἰὸ πειν κελῶει ὁ Πατριάρχης, ἵνα φέρωσιν
 ὕδωρ, ἔπειτα κερύσαιτες τὸ ὕδωρ ἔβαλεν ὀλίγον ὕδωρ ἐσὼ τῶ ποτήριῳ,
 ἔπειτα ἰὸ ποτήριον. ἔπειτα λέγει τῷ Πασιᾶ· Ἐγὼ πέπαυκα τὸν
 καρπὸν ὅλον τῶ ἔξ, πνεύμα ἔσ' ὁ Ἑβραῖὸς μόνον τὸ ἐν τῷ ποτήριῳ
 ὕδωρ, ἵνα εἰδῶμεν κακίαν τὴν πίτιν. Τότε δίδωσιν ὁ Πατριάρχης τὸ
 ποτήριον τῷ Ἑβραῖῳ πειν, ὁ δὲ Ἑβραῖὸς ὅτε ἤθελε πίνειν· τότε ὁ Πα-
 σιᾶς ἠπέλιψε τῷ Ἑβραῖῳ, λέγων, πίνε, ἵνα εἰδῶμεν κακίαν τὴν πίτιν.
 καὶ ἔτι ὁ Ἑβραῖὸς πέπαυκε τὸ ἐν τῷ ποτήριῳ, ἔπειτα ἐρράγη.
 Τότε οἱ Ἑβραῖοι ἔδωκαν πλείονα χρήματα τῷ Πασιᾶ, λέγοντες,
 μαγίαν ἐποίησεν ὁ Πατριάρχης. ἔπειτα λέγουσι, Περὶ τῶ ὄρου ἀλλὰ λέγει ὁ
 Χριστὸς, Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, εἰσὶτε τῷ ὄρει Ἰατα,
 μεταστήθι ἐντὸς ἡμέρας· ἔπειτα μεταβήσεται. Καλέσει ἐπὶ τῶ ὄρου ἐκεί-
 νο, ἔπειτα ἐλθῆ τὸ ὄρου τὸ καλῆσαντι ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, τότε ἀπο-
 κληθήσονται ἡμᾶς οἱ Χριστιανοὶ. Τότε πάλιν ἐκέλευσεν ὁ Πασιᾶς τῷ Πα-
 τριάρχῃ, ἵνα τὸ ὄρου καλέσῃ ἐλθεῖν, ἀλλῶς δεῖ τῶ Χριστιανῶν ἀπο-
 κτανθῆναι. Τότε ὁ Πατριάρχης ἐδεήθη τῶ Πασιᾶ, ἵνα χαρισθῆται αὐτῶ
 ἑπτὰ ἡμέρας, ἵνα ἔσ' οἱ Ἕλληνας συμβεβλήν λάβωσιν. Ὁ δὲ Πατριάρχης
 σὺν τῷ λαῷ ἤρχετο μετὰ δακρύων νυκτὶ ἑπτά ἡμέρας. Τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ
 τὸ εἰωθὸς θυσιάσαι, πάλιν ἠθροίσθησαν ὁμοθυμαδὸν πάντες Ἕλληνας τε καὶ
 Τεττοκοὶ καὶ Ἑβραῖοι, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν τεταγμένον τόπον. Καὶ τότε ὁ
 Πατριάρχης, ἐκλείνας τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ὄρου, λέγει, Ἐν ὀνόματι τῶ
 πατρὸς, καὶ τῶ υἱοῦ, καὶ τῶ ἁγίου πνεύματος, ἔρχεσθ' ὄρου. αὐτῶκα δὲ τὸ
 ὄρου ἐρράγη εἰς μέρη, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτῶν. ἐφοβήθησαν δὲ πάντες, μὴ
 πως καλύψῃ αὐτῶν. Καὶ τότε ὁ Πασιᾶς πάλιν λέγει τῷ Πατριάρχῃ, εἰ-
 πὲ, τὸ ὄρου ἵνα σῆ. Τότε πάλιν ὁ Πατριάρχης ἐκλείνας τὴν χεῖρα, βλό-
 γησε τὸ ὄρου, λέγων, σῆθι ὄρου. ἔπειτα ἐκέει τὸ ὄρου. Καὶ ἐκ τῶτε ἐ-
 κλήθη τὸ ὄνομα τῶ ὄρου ἐκείνου, Στήθι ὄρου, ἕως τῆ σήμερον ἡμέρας.
 Τεττοκοὶ δὲ γλωτῆα καλεῖται ΔΤΟΥΡΔΤΑΓ, ἰδέσθι, σῆθι ὄρου. Τότε ὁ

se occultâ ratione benedicturus, quærit à Principe: Cæterum; qua parte poculi vis bibam? An hac? An illa? An isthac? num verò alia? Quo instituto digitos in quatuor loca labri hujus poculi collocavit, benedictionemque illi secretò impertitus est. Ad quod Princeps: Bibe, quâ parte placet; nescius interim Patriarcham, crucis factò signo, poculo jam benedixisse. His præmissis, cyathum totum ebibit Patriarcha, eoque exhausto, & aqua, quam adferri jubebat Patriarcha, allata, cyatho nonnihil infundens, illud eluit, hunc in sonum Principem affatus: Omnem veneni substantiam ego absorpsi, bibat verò jam quoque hic Apella, & quidem solam in poculo residuam aquam, ut & de ipsius fide aliquid certi nobis constet. Hoc dicto, poculum Judæo exsiccandum tradidit. Ebræus verò bibitionem prorsus detrectare; sed princeps minis Hebræum percellens, Bibe, inquit, ut & tuam conspiciamus fidem. Hac necessitate compulsus Judæus, aquam in poculo restantem evacuat, at corpore illicò distento, confestim ruptus est. Id ubi accidit, majorem adhuc pecuniæ vim Principi numerarunt Judæi, prætendentes, Patriarcham hanc rem adhibitâ magiâ, præstitisse. Dicunt itaque. De monte verò alia insuper pronuntiavit Christus: Si habeatis fidem quantum est granum sinapis, dicet monti huic, Transgreditor hinc illuc: & demigrabit. Advocet igitur porrò montem illum, & siquidem ille nobis ex adverso oppositus, dicto ejus obediens, ad nos se contulerit, in omnium nostrum vitam Christianis ius & gladium porrigimus. Tunc Patriarchæ rursus mandavit princeps, ut montem adesse jubeat, additis minis, si id non fiat, Christianos omnes occidendos esse. Hic Patriarcha trium dierum spatium ad socianda consilia sibi gratificari orat. Patriarcha autem interim, & interdium & noctu unâ cum reliquo cœtu intrepellationibus apud Deum, adjuncto largo lachrymarum flumine, est intentus. Die tertiâ, peracto solito more sacrificio, omnes Græci, Turcæ & Hebræi convenere, inque definito loco sese stitere. Ibi Patriarcha, protensâ manu ad montem: Adesto, ajo, mons, in nomine patris, filii, & spiritûs sancti. Simul ac dixit, simul mons in partes comminutus ipsis sese advolvere; adeò ut omnes ne ipsos planè operiret, metu corripentur. Jubet igitur Princeps Patriarcham, ut, ne progrediatur amplius, monti imperet. Et hic rursus, extensâ manu, monti benedicens, ait: Sta mons, & constitit ibidem. Atque hinc mons ille usque dum nomen illud Στάθι ὄρη, id est, Sta mons,

H

obti-

Παπίας εἶπε τῷ Πατριάρχῃ, ἵνα οἱ Ἕλληνες ἀποκτείνωσι τὰς Ἑβραίας
 ὁ δὲ Πατριάρχης λέγει τῷ Παπίᾳ, ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ οὐκ ἔχομεν ἔθ' ὅ
 ἀποκτείνειν τὰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἀντὶ πικρίας αὐτῶν, φερέτωσαν
 τὸ ὕδωρ, ὃ ῥεῖ ἀπὸ τῆς Καίρας, ῥεῖν ἕσω τῆς Καίρας, ὡς ἐπίνειν πάσης τῆς
 τῆς πόλεως ἀνθρώπου ἐξ ἐκείνης τῆς ὕδατος τῶν αὐτῶν δαπάναις. Καί ἔτι
 ἔχαρτο ὁ ἰὸς ἦν τοῖς Ἑβραίοις ὁ Παπίας, καὶ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας οἱ Ἑ-
 βραῖοι φέρουσι τὸ ὕδωρ τῆς Νείλου τῆς ποταμῆς ἕσω τῆς Καίρας, ταῖς ἰδίαις
 δαπάναις, ὡς ἐπὶ πίνειν πᾶσαν τὴν χώραν, ὅτι ὁ Καίρ' ἔστι ἐν ὑψηλο-
 τέρῳ τόπῳ τῆς Νείλου τῆς ποταμῆς, ἔστι μεγάλη δαπάνη ποιεῖν τὸ ὕδωρ
 αἰσθάνειν. Δύναται ἕκαστος ἐκ τῶν ἐμπόρων ἐμπόρων τῶν ἐκείσε πορευομένων
 μαθεῖν καλῶς. ὡσαύτως καὶ ἐκ τῶν ἐκείσε πορευομένων Ἑλλήνων, ἐὰν θέ-
 λωσι λέγειν τὴν ἀλήθειαν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ λόγον ἔτι τὰ σώματα τῶν ἀφω-
 ρισμένων λύεται θαυματουργῶς, ὡς καὶ ὁ Πατριάρχης πέπαικε τὸν ἰὸν, καὶ τὸ ὄρος
 ἐκάλυψε, ἔηλε, καὶ τὰ ῥήματα τῶν Χριστῶν λέγοντα, τοῖς πιστέ-
 σασι σημεῖα θαυματουργήσει, τέλει, τοῖς πιστέουσιν καὶ πιστέουσιν νῦν, ἐν
 τῷ μέλλοντι χρόνῳ, ὡς ἐν τῷ Δαβὶδ. Ὁρυξάν χεῖρας μου καὶ πόδας μου, ἀν-
 τὶ ὀρυξάσαι χεῖρας μου καὶ πόδας μου. καὶ πάλιν, δύο ἢ τρεῖς ὅτι αὐτὴ ἰσχύσει
 ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὃ πατήρ μου δώσει αὐτοῖς. Ὡς καὶ ἐν τῷ Θαβουρίῳ ὅ-
 ρει, ἐν τῇ μεταμορφώσει τῶν Χριστῶν παρέστη Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας ὁ Χριστός.
 Οὐ λέγουσιν οἱ Ἕλληνες ὅτι ἐστὶ καθαρότηριον, ἀλλ' ὡς περὶ ποταμῶν, θαυμα-
 τουργῶς ἐπίθεται γίνεται, ὡς ὅταν ἀρεθῇ ὁ ἐχθρὸς τῶν ἀφωρισμένων, καὶ θέ-
 λει συγχωρῆσαι ἐκείνῳ τῷ ἀφωρισμένῳ, τῷ ἀδικήσαντι αὐτῷ ἀγαθῷ
 Χριστιανῷ, λύεται τῶν ἀφωρισμένων ἐκείνου τὸ σῶμα, καὶ στέφεται εἰς
 καὶν.

ΚΕΦΑΛ. ΚΖ.

Περὶ τῶν μοναχῶν.

Εἴχασιν δὲ οἱ Ἕλληνες καὶ μοναχὸς, μόνον καὶ τὴν τάξιν τῆς μεγάλης Βα-
 σιλείας. διμερεῖται δὲ αὐτὴ ἡ τάξις εἰς τρεῖς τάξεις. ἡ πρώτη τάξις κα-
 λῆται

obtinet: Turcico verò idiomate dicitur ΔΤΟΥΡΑΤΑΡ, id est, Στήλη
 ἕρως, Sta mons. Hoc præstito, præcepit Princeps Patriarchæ, ut
 Græci Judæos omnes illicò neci darent. Ad quod Patriarcha: Mi-
 nimè omnium. Nostrum enim, utpote Christianorum, non est, ho-
 mines trucidare. Hoc verò habeant sibi pœnæ loco, ut aquam, quæ
 Cayrum alluit, intra Cayrum proptiis sumtibus fluere faciant,
 quò omnes incolæ civitatis eam in potum adhibere possint. Et hac
 conditione atque pacto, vitæ ipsis Princeps fecit gratiam; ac in hodi-
 ernum usque diem Judæi aquam fluvii Nili suis impensis in Cayrum
 inferre coguntur; ut universæ regionis incolis in potum queat cedere.
 Cayrus enim in editiore loco, quàm fluvius Nilus, sita est, ut ita
 aquam hanc eò deducere, ingentium res sit sumtuum. Quod ipsum à
 mercatoribus commercia sua ibi locorum exercentibus, rerumque illarum
 conscii, sicuti etiam ex ipsis Græcis loca illa frequentantibus, modò
 verum profiteri velint, quilibet potest discere. Sicuti igitur Patriarcha
 venenum bibit, & montem secundum votum suum accersivit: ad
 eundem, hoc est, planè miraculosum modum & excommunicatorum
 corpora in cineres revertuntur; idque juxta verba Christi sic sonantia:
 Credentes verò signa quoque comitabuntur, hoc est & credituros ali-
 quando & nunc jam in præsens credentes, ita ut de tempore futuro ex-
 plicetur: sicuti & illud apud Davidem: Perfoderunt manûs & pedes
 meos. Et juxta aliud dictum: quodcunque duo aut tres in nomine meo
 petierint, id dabit illis Pater meus. Quemadmodum & in monte Tha-
 bor, in transfiguratione Christi Mosen & Eliam præsentem stetit.
 Nullum autem statuunt Græci esse Purgatorium, sed, uti jam
 ante dictum est, per singulare prodigium aliquando usu venit, ut,
 quando excommunicati adversarius advenit, & excommunicato illi,
 illatam ab eodem sibi viro probo, Christiano injuriam condonare cu-
 pit, corpus illius in pulverem redeat.

CAPUT XXVII.

DE

Monachis.

MONACHOS quoque habent Græci, illos autem solùm, qui è præ-
 ceptis & institutis magni pendunt Basilii. Dividitur verò hic sta-

H 2

tus